

M. Florek, J. Ścibor, B. Bargieł

Kleczańów, st. 6, gm. Obrazów, woj.
tarnobrzieskie, AZP 88-72/22

Informator Archeologiczny : badania 25, 94-95

1991

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

łości wczesnośredniowiecznych grobów ciałopalnych. W warstwach związanych z tą fazą chronologiczną znaleziono niewielkie kółko z cienkiego, zapewne srebrnego drutu.

Prace będą kontynuowane.

Kalsk, st. 1
gm. Sulechów, woj. zielonogór-
skie
AZP 58-15/14

Muzeum Archeologiczne Środkowego
Nadodrza w Zielonej Górze

Badania prowadził mgr Jarosław Lewczuk. Finansowane przez Muzeum Archeologiczne Środkowego Nadodrza w Zielonej Górze. Interwencja konserwatorska. Osada wczesnośredniowieczna, faza A, połowa VI w.

W trakcie terenowej inspekcji konserwatorskiej w dniu 06.11.1991 odkryto 2 silnie zniszczone jamy, usytuowane na północnej krawędzi piaśnicy-wysypiska śmieci w Kalsku. Stanowisko to znane było już z badań wcześniejszych i datowane na późny okres wpływów rzymskich oraz wczesne średniowiecze. Jama nr 1, zachowana w połowie, dostarczyła ponad 100 fragm. ceramiki. Jama nr 2, zachowana w stanie szczątkowym, dostarczyła 50 fragm. ceramiki.

Materiał ceramiczny: bardzo prymitywny — naczynia wykonane całkowicie ręcznie (wyjątek stanowi jedno naczynie obtaczane przykrawężnie do wys. ok. 4 cm). Kolor — w różnych odcieniach brązu. Przymieszki na ogół grube i bardzo grube — mineralne i organiczne. Powierzchnie schropowawane i szorstkie. Ślady obmazywania poziomego w górnej części naczyń. Wypał różny — od słabego po dość dobry i doskonały. Jeden fragm. zdobiony delikatną linią falistą. Typy naczyń — workowate, jajowate, wazowate, szeroko-otworowe zasobowe, miniaturowe.

Porównując ten materiał ceramiczny do materiałów z pobliskiego Bukowa, st. nr 5 oraz Smolna Wielkiego, st. nr 1, należy go wiązać z fazą A wczesnego średniowiecza i datować na połowę VI w.

Kleczańów, st. 6
gm. Obrazów, woj. tarnobrzes-
kie
AZP 88-72/22

Państwowa Służba Ochrony Zabytków
Oddział Wojewódzki w Tarnobrzegu
Uniwersytet im. Marii Curie-Skłodow-
skiej w Lublinie
Muzeum Okręgowe w Sandomierzu

Badania prowadzili mgr mgr M. Florek, J. Ścibor i B. Bargiel. Finansowane przez Państwową Służbę Ochrony Zabytków w Tarnobrzegu i Uniwersytet im. Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie. Drugi sezon badań. Cmentarzisko kurhanowe IX-X w.

W sezonie 1991 przebadano 2 kopce całkowicie i 2 częściowo, ale w stopniu umożliwiającym określenie ich wielkości, budowy wewnętrznej, rodzaju pochówków oraz datowanie. Wszystkie przebadane kopce usypane były z jasnego lessu. W większości przypadków w wyniku zachodzących procesów glebowych w obrębie dolnej części nasypów doszło do wytworzenia się tzw. poziomu przejściowego A1B, charakteryzującego się ciemnożółtą lub żółtobrunatną barwą i występowaniem tzw. osypki krzemionkowej, typowego dla profili gleb brunatnych. Pod nasypami 3 kopców (nr 19, 34, 35) zachował się pierwotny poziom próchniczny, natomiast w przypadku kopca nr 32 stwierdzono, że pierwotny poziom próchniczny pod nim został usunięty przed jego usypaniem. Przy kopcach nr 19, 34, 35 zaobserwowano płytkie, półkieszycowate zagłębienia szer. 2-3 m i gł. od 20 do 60 cm, które można określić jako rowy przykurhanowe. We wszystkich przypadkach usytuowane one były po

południowej stronie kopców, z niewielkimi odchyleniami na wschód i zachód. W żadnym z badanych kopców nie stwierdzono śladów wewnętrznych bądź nakurhanowych konstrukcji drewnianych lub kamiennych. Kopce zbudowane były na planie koła (nr 19 i 32) bądź zbliżonym do elipsy (nr 34 i 35). Pierwotne średnice wyniosły od ok. 360 cm do ok. 670 cm, zaś wysokości można rekonstruować na 120 do 220 cm. We wszystkich kopcach znaleziono drobne fragm. przepalonych kości, które należy interpretować jako pozostałości ciałopalnych pochówków nakurhanowych (nr 32, 34, 35) bądź nasypowych (nr 19). Ze względu na znikomą ilość ceramiki, w dodatku pochodzącej z różnych naczyń i bardzo silnie rozdrobnionej, należy raczej wykluczyć używanie do pochówków nakurhanowych popielnic ceramicznych. Poza ceramiką w kopcach znaleziono 2 żelazne klamry do pasa, nóż i dzwonek (?). Kopce na podstawie znalezionych w nich materiałów można datować na poł. IX–X w.

Materiały z badań znajdują się w Muzeum Okręgowym w Sandomierzu, dokumentacja w Państwowej Służbie Ochrony Zabytków w Tarnobrzegu.

Badania zakończono.

**Kraków–Stare Miasto, Brama
Floriańska
AZP 102–56/—**

Muzeum Archeologiczne w Krakowie

Badania prowadził mgr Emil Zaitz, kierownictwo naukowe doc. dr hab. Kazimierz Radwański (autorzy sprawozdania). Finansowane przez Muzeum Archeologiczne w Krakowie. Piąty sezon badań. Osadnictwo wczesnośredniowieczne, późnośredniowieczne i nowożytnie, średniowieczna brama miejska.

W 1991 r. przeprowadzono kolejny cykl badań w głównej bramie obronnej Krakowa — Bramie Floriańskiej. Dokonano również obserwacji stanu zachowania podziemnych partii bramy oraz jej podłoża, stwierdzając, że jest on zadawalający.

W obrębie wykopu V, zlokalizowanego w północno-wschodniej części przejazdu bramnego, uchwycono relikty wczesnośredniowiecznej warstwy kulturowej z okresu poprzedzającego wzniesienie fortyfikacji kamiennych. Na jej stropie zalegały kolejne poziomy budowlane, poziomy użytkowe i warstwy kulturowe wytworzone w okresie funkcjonowania Bramy Floriańskiej.

Jeśli chodzi o mury budowli stwierdzono, że w najstarszej fazie bramy łęki przejazdu bramnego wykonane były, podobnie jak cała wieża, z łamanego wapienia. Wysunięto je do wnętrza bramy ok. 20 cm. Z tym obiektem wiązał się poziom budowlany i użytkowy w postaci bruku kamiennego, zalegający na gł. 220–240 cm, na poziomie odsadzki fundamentowej murów. Bruk nakrywała warstwa kulturowa wytworzona w trakcie jego użytkowania we wnętrzu przejazdu bramnego. W oparciu o uzyskany materiał zabytkowy można przyjąć, że omawiany poziom użytkowy powstał w 2 poł. XIII w. i istniał w wieku XIV.

W XIV w. miała miejsce pierwsza większa przebudowa bramy. Wiązała się ona z wykonaniem nowych arkad bramnych i dobudową przedbramia po stronie północnej. Nowy łęk bramny o szer. 130 cm wykonano z płyt piaskowcowych. U podstawy uformowany był w postaci niskiego profilowanego cokołu. Posadowiono go na fundamentach dostawionym do istniejących murów bramy. Równocześnie w przejeździe bramnym wykonano nowy poziom użytkowy z kamieni wapiennych (bruk) ułożonych na podsypce piasku o gr. 30–40 cm. Bruk zalegał na gł. ok. 170 cm i opadał w kierunku południowym, w stronę miasta, do gł. ok. 200 cm. W okresie funkcjonowania obiektu na bruk nałożono warstwę drobnego tłucznia o miąższości dochodzącej do 30 cm. Na jej stropie wytworzyła się warstwa kulturowa o gr. do 28 cm. Uzyskany z niej materiał ceramiczny wskazuje, że omawiany poziom użytkowy datować można na XIV i XV w.

Obecna forma łęków bramnych uformowana została w trakcie drugiej przebudowy bramy w XV w. Modernizacja łęków polegała na poszerzeniu arkad do ok. 170 cm szer. i otafłowaniu ich płytami wapiennymi. Dolną część łęków tworzą wysokie cokoły o sko-